

نومرو : ۱۱۱

اداره خانه

ایستانبول، جفال اوغلی، دائره اجتهاد

تهله فون نومروسی : ۸۶۵

" Idjtihad " Constantinople

بشنجی سنه

علمی ، ادبی ، اجتماعی هفته لق مجموعه

مدیر مرخص : الرهامی صفا

اشکبار

۱۹ حزیران ۱۳۳۰

آبونه

سنه لك آلتی آیلق

تورکیا ایچین ؛ ۵ غروش ۳۰ غروش

ممالك اجنبیه ایچین ۱۵ فرانق ۸ فرانق

نسخه سی ۵۰ یاره یه

مقاله خیلی اوزادی ، بونلرك اهميت مخصوصه لری درکارایسه ده اولمکیلره نظر آ ایکنجی درجه ده بولمقله برابر ارزو ایده نلرك کتابة مراجعتله ده تفصیلات لازمی الیه یلملری قابل بولندیغی ایچون مؤلفه تدقیقات عمیقہ اجرا ایتک صورتیله مالیه مزى اییدن ایی به طانتدیغندن ، و کوستردیکی جسارت مدینه دن طولانی تکرار تکرار تبریک ایدرم .

محمد زکی

هامش . — کتابی تورک یوردی کتابخانه سنندن الدقندن صکره اوقویه رق باب عالی جاده سنی تعقیب ایدرکن آز ایلریده بیلدیکم کتابچیلردن بری « جوق شکر بردانه ساتیلدیغنی کوردوم » دیدی . بو سوزه پک زیاده جام صیقله یینی ایچون کندیسینه یالکنز اعاده سلامه اکتفا ایده رک یورودوم . اگر بویله ایسه نأسف ایتمه مک الدن کلز .

مکتب بنالرینک خاصه تمدنییه سی

زده اُک بویوک تمدین قوتی مکتب بناسی ، جامد ، صامت مکتب بناسی اولیور . نه مکتبلرده کوستریلن علوم وقون نه ده باخصوص مکتب ادارهنشک تربیه سی مکتب بناسی ، لیلی و عالی بر مکتب بناسی قادار مداوملرینی تمدین ایتک خاصه سنی حائز اولامیور .

بونده کی غرابت میدانده در . فقط برآز تأمل اونک بر حقیقت اولدوغنی اکلامق ایچون کافیدر . مکتب حیاتی عائله حیاتنک مابعدی در . عائله حیاتندن مکتب حیاته آز چوق براسته حاله ، تمدنه دوغری بر انقلاب وارددر . مکتب بناسی اولردن ده مدنی در ، مکتبده وسائط مدنیه عائله حیاتنده موجود اولایله . جککردن فضله در . اُک بویوک مرئی ، ترقی و تکاملک اُک بویوک مولدی تعلیم و تربیه دن اول یاشانیلان « حیات » در . اُک بویوک برقسم افعال شریه عادی افعال منعکسه دن عبارتدر . حیاته میخانیکی تقلید ده غالبدر . تعلیم ده دون درجه ده قالیر .

مکتب حیاتی طلبه ده بر طبیعت ثانیه اولیور . مکتب حیاتنک ، یکی حیاتنک اوزون مدت دوام و فعالیتی طلبه ده قوی احتیاجلر تولید ایدیلیور ، مکتب اکال ایده رک ،

مسلك حیاته داخل اوله رق مملکتک هجرا گوشه لرینه یاییلانلر ، اکثریتله آلیشدقلى مکتب حیاتنک لوازم مدنیه سنی کیتدکلری یرده تجمع ایتدیرمه قوی برحس احتیاج دوییورلر . محرومیتلری ، احتیاج مدنیلری ده ائی ادراک ایدیورلر . محرومیتلره قاتالامق بویوک برفدا . کارلق ، روحلرده بویوک بر اوزوتی تولید ایدیور . مثلاً هوا غازی یرینه موم ویا عادی غاز لانبه سی ضیاسنده اوطورمق یکی حیاتنک نه قادار سونوک ، نه قادار منخسف اولدوغنی اُک مادی برطرزده احساس ایدیور .

کنیش ، یوکسک ، حس بدییی ممنون ایده جک بنالر داخلنده اوطورمق ، واوله یمک خانه لرده طعام ایتک ، یوکسک ، هوادار یتاق خانه ده مکلف قاریوله لرده یاتمق ، نارین ، ظریف باغچه ده کوزل چیچکلر و آغاچلر آره سنده کزمنک احتیاجی ، یوره ک یاقیور .

بو صورتله مکتبک جامد بناسی حیات مدنیه نک ، لوازم مدنیه نک اک هجرا گوشه لره قادار یاییلماسنه یاردیم ایدیور . یتشدیردیکی افرادی ده بویوک مقیاسلرده ادراک ایدلمش محرومیتلرک تطمینی ایچون ده بویوک سعی وغیره سوق ایدیور .

مکتب بناسی تحصیل ائناسنده طلبه نک فعالیت ذکائییه سنی ده تربیه ایدیور ، مکتب حیاتی طلبه نک حسیاتی آز چوق ایجلیتور ، ذوق سلیم ، حس بدیع تولید ایدیور . ایجلمش ، سیویرلمش حسیات ذکانه ده ایجلمشی ، بیله نمشی موجب اولیور . بدیه یاتنددرکه حس فکردن اولدر ، بر درجه یه قدر حس ، فکرك مولدی در . مدنیته تاریخنه عطف اولنان سطحی برنظر کوستریرکه هر وقت ، هر یرده اک اولدبا ظهور ایتشدر ، علماصوکره یتشمش در .

انسانده وجدان ، انا پک متحول ، پک متلون بر شیدر . باشقه محیطلرده باشقه فعالیتلر یاپار ، سیسلی هوا ، آچیق هوا ، مختلف موسملر ، مختلف محیطلر « تفکر » اوزرینه تأثیر ایدر . کنیش ، فرحفا بر یرده باشقه تورلو ، پیس ، دار ، ضیاسز ، هواسز یرده باشقه تورلو دوشو . نولور . لوازم مدنیه ایله مجهز ، یوکسک ، ضیادار ، هوادار بر یرده ، بر نمونیت روحیه ایچنده افعال حیاتیه

فوقدده تفصیلات، ویریلیور. هر ایکی یرده کی «وسائط» ک
تفاوتندن ده تغافل ایدیلیور.

هر ایکی طرفک طلبه سی آرسنده کی سویه مدینه، وسائط
عملیه فرقی قدر هر ایکی طرفک معلمی آرسنده ده فرق
وارد. اوراده معلم کندی هواسنک، کندی دماغنک فعالیتی،
کندی تجربه لرینی بویوک بر طلاقته سویلر. بزده معلم
کتابدن اوقومش، باشقه سنک تجربه سیله مطلع اولمش،
باشقه سنک دماغیله دوشومش اولدوغی شیلری لکنت
ورکا کتله ا کلامغه چالیشیر. بوده فرانسه ده و بزده
تعقیب ایدیلن عین پروگرامک پک باشقه نتیجه ویرمه سنه
سبب اولور. فرانسه معلمی فرانسه نک احوال و خصوص
صیاتی یعنی طلبه نک ده قسماً کوره بیله جکی، یا پاجنی شی
سویله ر. بزم معلملر فرانسه نک، ده مطالعه سی چوقسه
آلمانیا نک ده احوال و خصوصیاتنی حکایه ایدر. مملکتک
احوال و خصوصیاتنه عاڈ شیلر ایشیده مرسکیز.

شمدی یه قدر بزده ارباب مسلك مملکتک هانگی
خصوصیتنی مطالعه ایتمش عجبا؟ عسکرلر مملکتک احوال
صحیه و امراضنی، چفتجیلر مملکتک احوال زراعیه سی،
تجارلر مملکتک احوال تجاریه سی، کیمیا کرلر مملکتک
معینی، نباتی، حیوانی محصولاتنی، علم ارض متخصصلری
اراضینک تشکلات و احوالی بر طرز فنی ده مطالعه ایتشلرمی
عجبا؟

عدلیه و اداره اجنبی ترجمه سندن باشقه برشمیدر؟
کیمیا کتابلر مزده مملکتیمزک محصولاتنک تحلیلی، علم
ارض کتابلر مزده مملکتیمزک تشکلات ارضیه سی؟...
الح نامنه نه وارد؟ سن نهرینک احوال صحیه سندن
فرانسه ده هانگی ورمیلرک هانگی ساحل ویا جباله
سوقدن، آمریقا ده بیلم نه کولنک طوزندن بحث ایدن
ومملکتیمزه دائر مشق شفه ایده مه پن بر معلمه بر طلبه
قالقوبده وان کولنک املاحی نه درجه لرده اولدوغنی
صورسه قیزارمقدن وصامت قالقمدن باشقه برشیئه بحالی
قالیرمی عجبا!

ایشته ارباب مسالکیمزک مکتبه کی تحصیلی بویله در.
بو تحصیلک تربیه و تمدینه هیچ ده خادم اولمدینی آشکاردر.

دهایانی دوام ایدر، هضم ده مکمل اولور، تنفس ده
فعالیتله واقع اولور، امتصاص، تمثیل، عکس تمثیل ده
سهولتله اجرا اولنور. افعال حیاتیه نک ده مساعد،
دها مکمل بر طرزده وقوعی فعالیت روحیه نک،
ذکا، حافظه، محاکمه، مخیله حادثاتنک دهایی بر
طرزده تظاهراتنی انتاج ایدر. سویله مکّه حاجت یوق که
فعالیت روحیه نک مکملیتی فعالیت حیاتیه نک مکملیتنه
پک زیاده تابعدر.

مکتبک اصول اداره سی که طلبه ایچون اک جانلی،
اک مجسم بر درسدر، بزده مع الاسف مکتب بناسی
قادر طلبه نی تمدین و تربیه ایتک مزیتدن پک اوزا قدر.
بویوک و لیلی مکتبلر عمومیتله حکومتک، مأمورین
رسمیه نک اداره سی آلتنده در. بونلر ایچون فعالیتایله
عطالت فرقسزدر. هر ایکی شقده ده معاش ثابت قالیر.
اوندن دولایی خصلت بشر اقتضاسی، اکثریا عطالت،
آزایش کورمک میلی غلبه ایدیور.

حر بر انضباط یرینه، مکتب اداره سی صیقی بر
استبداد یاییور. طلبه نک حقوقی، عزت نفسنی داما
خرپالیور، طلبه نک حیاتنده ذاتی تشبثاتک فعالیتی یرینه
اداره هیئتک ارادتی حاکم اولیور. عائله حیاتنده کی
وصایت نوعماً مکتبه ده دوام ایدیور. طلبه نک قوای
انفسیه سی ضمور ایدیور: تشبث، فعالیت، نفسه اعتماد،
سوااق و حسیاته حاکمیت، دیک و سرت یورو مک، دمیر
اراده لی اولق...

مکتبه کوستریلن درسدرده مکتبک جامد بناسی
قدر طلبه نی تمدین و تربیه ایده میور. عالی مکتبلر طلبه نی
یالکیز مسلكه حاضرلیور. معلمین محترمه اکثریتله
آوروپانک، بالخاصه فرانسه نک اک صوک پروگراملری
تدریسات ایچون اس الاساس اتخاذ ایدیورلر! تقریر
ایدیلن درس فرانسه ده کرسی تدریسی اشغال ایدن بر
معلم درجه سنده تفصیلات و تفرعاتیله ا کلاتیلیور. فرانسه نک
بر عصرلق بر مدینتک وارثی اولدوغی انکار اولونویور
غالبا! دها هیچ ایشله نهمه مش ققارله، تا یوز سنه دنبری
تربیه ایدلمش ققارل فرضیله، سویه و استعدادک اونقات

آخر همه زالایش تن پاك شديد
از خاك بر آمديم وبا خاك شديد .

بز ، كه بخودلى شرابيله نشسته لديد . مابه من وضع
اولدنى حالده فلكر ك بشنه چيقدى . نهايت تن علاقتدن
بيقاندى . طوپراقدن چيقدى ، طوپراغه كبردى .

من در رمضان روزه اكر ميخوردم
تاظن نبرى كه يخبور ميخوردم
از محنت روزه روز من چون شب بود
پنداشته بودم كه سحر ميخوردم .

بن اكر رمضانده اوروج يده مسه رمضاندن خبرم يوقدى
ظن ايمه . اوروجك ويردى مشقت ويورغوناق تأثيريله كوندوزم
كيجه اولمشدى ، سو حور ديه بيوردم .

مايم كه سرمست شرابم مدام
در مجلس ما نيست بجز باده جام
بگذار نصيحت من اى زاهد خام
مبادا پرستم و لب ياربكام .

بز كه دائما شراب محبته سرمست ، بزم مجلسزده باده دن .
جام دن غبرى بيرى بولونماز . اى خام ارواح زاهد بزه نصيحت
ويرميه بى براق . بز باده به و بارك دوداقرينه طاپارز ، مرادمز
اوزره بز . [*]

هنكام گلست اختياري بكنم
وانكه بخلاف شرع كارى بكنم
باسبزه خطان لاله رخ روزى چند
برسبزه زجره لاله زارى بكنم .

گل موسميدر ، آرزو لرمدن بيرى اجرا ايديم ، شرع
خلافتنه بير ايش ايشله يم ؛ لاله ياناقلى ، تازه كوزل لرله ، بير قاچ
كون ، قيرمى شراب عاجاراق ، يشيل چنى لاله زاره چوره يم
ديورم .

هر كه كه درين سبز طربناك شويم
ماننده سبز خنك افلاك شويم

[*] خيامك ياردن مرادى ، شراب ، باده ، الخ تسميه
ايتديكى صمدانى محبت و حب صمدانيت در .

او حالده بزده مكتب بنالرى اك بويوك بر تمدن قوتى
اولمى بر حقيقتدر . بوندن دولايى مكتب بنالرى ،
باخصوص مكاتب ابتدائيه بنالرى بويوك ، تميز ، منظر
لطيفه يى حاز ، وسايط مدينه جه مجهز اولملى نملككتك
تجديد و تمدنى خصوصنده تقدر مهم اولدوغى كنديلكندن
اكلاشيلير .

دوقتور اوهم بمرت

رباعيات خيام

محرّم هستى كه با تو گويم يك دم
گز اول كار خود چه بود است آدم
مخت زده سرشته اندر گل غم
يكچند جهان بخورد و بر داشت قدم .

اكر سر صاقلار محرم بير آدامسه اك آدمك جاذى الاولى
نه اولديغى سانا بير ايكي كله ايله سويليم : غم چاورييله پوغورولش
بير مخت زده ايدى ، جهانده . بيراز قارتى دويوردى . قارتى
دو بجه قالدى ، يولى طوتدى .

ما جاى نمازى بلب خم كرديم
خود را بى لعل چو مردم كرديم
در كوى خرابات مكر بتوان يافت
آن عمر كه در صومعه ها كم كرديم .

شراب محبت كويناك كنارنى نماز محلى اتخاذايتدك . ياقوت
رنكلى شراب ايجهر اك در ، كه كندى مزي انسانه بكرتدك . مسجدلرده
ضمايع ايتديكمز زمانمزي محبت و عرفان ميخانه سننده تلافى
ايدى بيلير .

مقصود ز جمله آفرينش مايم
در چشم خرد جوهر بينش مايم
اين دائره جهان چو انكشترى است
بى هيچ شكى نقش نكيش مايم .

بو حلقندن مقصود بز ، نظر ادرا كده . بصيرت جوهرى
بز . بو دائره جهان بير يوزوك كيى در ؛ هيچ شبهه يوق ، كه
او يوزوك طاشنك نقشى بز .

ما كز مى بخودى طربناك شديد
وزمايه دون بر سر افلاك شديد